

ES PUBLICA ELS DIJOUS

TARRAGONA, DIJOUS 30 D'AGOST DE 1923

CONDICIONS: No es tornen els originals.—
Els treballs es publiquen sota la responsabilitat dels
respectius autors.

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 2'50 PTES. TRIMESTRE

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CARRER D'AUGUST, 11, PRINCIPAL

El dogal al coll

Hom no pot sostreure's de parlar del cranc del Marroc que l'Estat espanyol té ficat a les entranyes, i el mossega i el rosegua amb una fúria i una tossuderia que ens faria estrany si nosaltres no el miréssim des de la nostra posició nacionalista.

El Marroc, és per Espanya, un cranc que pensava axafar amb una trepitjada i que se li ha arrapat cames amunt, impossibilitant-la de tot moviment i posant-li el dogal al coll.

Per nosaltres, el Marroc, no és més que un cranc nacionalista, arrapat a un Estat. Aquells, que perquè s'han passejat per terres del Rif, es creuen conèixer-lo, us diran que allí no hi ha nació ni hi ha res. Deixeu-los dir i escolteu la tossuderia de les esgarrapades del cranc.

No hi haurà, admetem-ho, la plenitud nacionalista, la consciència de l'ànima nacional, però es conserva la viror de la raça, el foc d'una llengua i les primeres flames de l'intel·ligència d'uns homes de tremp, que havent guaitat la civilització de fora, senten amb l'ànima les veus de la seva terra i amb el cap entrelluquen ço que és una colonització.

Amb això, amb la nacionalitat biològica, instintiva, racial, i amb unes flames que arboren alguns cervells, ja n'hi ha prou perquè el cranc, no que no mori, sinó que no pugui ésser sotmés i no deixi d'esgarrapar.

El pecat de l'estat usurpador és punit amb la penitència d'ésser condemnat al rosc de les entranyes, a sentir com la seva vida s'esgota i com el dogal apreta més fort a la gorja.

Quan una nació alliberada i arrodonida sent l'afany malestruc de l'expansió, a la curta o la llarga és punit amb el cranc nacionalista.

Quan hom no s'accontenta amb ésser amo de si mateix i vol estendre la sobirania a altre que té dret a ésser el seu propi amo, és punit amb la malifiança i traïdoria.

Qui vol escapar-se de les lleis que estructuren la vida de l'home i la vida dels pobles, ha de portar les mans esgarrinxades i els genolls pelats; tot, per retornar a l'harmonia de la llibertat pròpia amb la llibertat dels altres.

Per això, nosaltres, que tenim el nostre cos lligat al tronc de l'Estat espanyol, quan sentim les urpes del cranc del Marroc, apremem les dents amb una ràbia i amb una mena d'envejeta!...

Espanya no vol resoldre els problemes dels nacionalismes peninsulars i extrapeninsulars, però porta el cranc aferrissat a les entranyes i el dogal lligat al coll.

L'Estat espanyol, en minva de cada dia, sent ja com les cames li trontollen i les forces se li acaben; s'entossudeix encara? les grapes del cranc li fan mal i es posa folla? pitjor, pitjor; el dogal l'anirà estrenyent més de cada dia.

Morirà foll i tossut quan el dogal li haurà apretat la gorja i les barres no podran mossegar...

Preparem-nos, catalans! Morirà foll i tossut i amb les barres quietes. Els pobles no moriran per ço. Catalunya i altres pobles seguiran el seu camí. La vida no se'ls hi és donada perquè sigui pastura d'un Estat, sinó perquè en el concurs mundial de pobles lliures visqui la seva vida i manj del seu avenir.

La catalanització literària

En Joaquim Folguera és la personificació més intel·ligent d'una generació dilatant i febril d'esnobisme, quetingué com breviar el "Glossari", com estri de treball "La Revista" i com a justificació, testament i esmena "L'home del qual es parla". Aquesta generació plena de ficcions i pedanteria està acabant la seva liquidació. El simbolisme, ce-rebralisme i avantguardisme que l'informaren, són valors en decadència a Catalunya.

La cura per la forma d'En Zenné, la germanització literària d'En Lle-nart, el noucentisme poètic d'En Guerau de Lloist, el simbolisme d'En López Picó, el preciosisme d'En Carner, l'avantguardisme d'En Folguera i Salvat Papasseit etc... són valors que cal tinguem en compte el jovent que pugem, sense cap-fic-s'hi massa, puix amb el punt ori-ginari—la teoria maragalliana de la paraula viva—són l'empelt d'un esperit de gal·lització que ens pre-vinguè en volguer reaccionar contra l'espanyolització que ens aclapara-va; fugint d'un quietisme esperitual anorreador ens llançarem a uns ma-labarismes i jocs d'artifici de l'intel·

ligència, que junt amb la necessitat d'un esplendor no assolit, i de la enlluernadora projecció de la Kul-turkamf, varen crear una època d'enguany i d'immortalitat.

Cal, però, agrair, la llambregada dada pel món, i el sacrifici volun-tariós o involuntari de moltes ener-gies que fan factible l'esperit de crítica i valoració, nota predomi-nant de l'època actual, i que ens guia cap un autocràcia de modalitats pròpies, de característiques nostra-des, o, com tant bellament deia En Ship-Boy, "de retorn a la terra", "de retorn a Verdagner".

No es cregui que amb aquests mots volem significar un retorn al vuit-centisme desnacionalitzat, a la po-breza espiritual i ideològica de "fi de segle" o a la migradesa lingüís-tica pre-vergariana, sinó que volem que un sentiment i una ideologia nova, retornin el sentit de continui-tat, que un engegament féu perdre, puix són massa aplicables les pa-raules d'En Goethe quan escrivia: "Cap nació pot guanyar un bon judici en el món fins que se sap judicar a si mateixa. Però a aques-ta altura costa molt d'arribar".

Els guanys de l'evolució lingüís-tica, de l'aportació a nostra cultura de valors estranys i de l'allicona-

ment obtingut de les darreres promo-cions, fa que ens sentim conscients del que encara ens falta fer per po-der-nos judicar, de la necessitat d'un major egocentrisme nacional i d'una millor nacionalització de les coses nostres, sense oblidar que hom pot aprofitar també els treballs i recerques d'altri.

Suara mateix, hom nota que un inici d'humorisme, d'ironia o de facècia s'inicia entre nosaltres amb petjaments estrangers; l'humor fran-cés, l'anglès i fins l'alemany tenen ací els seus admiradors i cultiva-dors, desconexedors, però, de les belles característiques de l'humor nostrat.

Suara mateix, hom pot notar tam-bé, cert reviscolament de la poesia patriòtica, però a l'antiga manera romàntica, filla del romanticisme italià d'En Manzoni o de l'anglès d'En Wordsworth.

El mitjà únic per reixir, de l'au-tor plenament humorista, o del complet patriota, és el de tenir fona-mentat coneixement de les carac-terístiques nostrades de l'humor o del patriotisme.

Fins ara, un autor que tant sols reixís en la forma i dongués unes notes d'enginy o d'alambricament intel·lectual ja se el tenia com un escriptor bo, encara que no dongues cap nota d'espiritualitat racial. Es buscava la traça o l'enginy, deixant a part la vitalitat espiritual que com a membre d'un poble el caracteritza.

Ara, conscients i experimentats hem d'anar a copsar l'essencialitat catalana dels fets i realitats dels nostres avant-passats, en tots els caïres de la vida, però essencial-ment en la literatura.

"La cursa vertiginosa de totes les valors mundials envelleix el suara i actualitza l'endemà", escrivia en Joaquim Folguera amb motiu de la mort d'En Guillaume Apollinaire, l'obsessionat per l'instant.

Aquestes paraules ens han palesat la comprensió total de la força del pervindre i ens han fet creure po-dríem ajudar la tasca de manifes-tació i retrobament de l'espiritua-litat pròpia, que tants pobles han fet i fan inconscientment encara.

J. M. BORONAT RECASENS.

L'onze de Setembre

La Comissió barcelonina que or-ganitza l'homenatge que en la diada de l'onze de Setembre s'ha de tribu-tar als herois defensors de les nos-tres llibertats, ha dirigit als Ajunta-ments catalans l'acostumada lletra convidant-los a pendre-hi part.

Per a contribuir-hi, poden fer-ho.

(a) Tenint hissada, de sol a sol, el dia onze de Setembre, la bandera catalana, a la Casa Comunal.

(b) Tramitent a la Comissió—la qual curarà de col·locar-los al mo-nument a En Rafel Casanova—un ram, corona o branca portant una cinta catalana, si és possible amb inscripció d'edicatòria, o sense si hi ha dificultats per a fer-la.

La Comissió espera que les Cor-poracions municipals, que cada any augmenten en l'adhesió a aquest acte, vieldran donar més relleu a la festa anyal la qual contribueixen particulars, escoles, entitats de din-tre la Pàtria i d'arreu del món i les Corporacions, Ajuntaments i, ultra les quatre Diputacions, la Manco-munitat de Catalunya.

La cultura catalana i la "Fundació Bernat Metge"

I.—Fent una atrevitíssima, quasi audaç síntesi, diríem que la cultura d'un poble, és el pas de les valors instintives a establertes nocions conscients. Aquesta teoria té un fort avantatge per a ésser compresa: no necessita interpretació, pot objecti-var-se, com altre dels dinàmics bio-lògics fenòmens, de la vida de l'or-ganisme home damunt la terra.

II.—Cal remarcar, però, per a més claredat, que un poble, una na-cionalitat, és, abans que res, una original agrupació d'instints. Així, el que diferencia una nacionalitat de l'altra, el que li dona aquest de-cisiu sentiment de forasteria, de no garantia d'ànima, és aquesta di-ferent agrupació d'instints que jun-tament amb la topografia i els de-més elements de la ecologia, atorga a cada nacionalitat una *pròpia valoració i mesura de la vida*.

III.—En l'origen de les nacionali-tats—que entre els homes són va-riats d'una mateixa espècie, la *homo sapiens*—els instints, pares de la vida, i màxima defensa alho-ra, subvenen certament i penosa les necessitats. L'exercici perllongat dels instints, la reiteració de les ex-periències instintives, esdevenen notacions que la observació fa cons-cients. Sobre aquestes notacions conscients i amb elles, és possible establir un sistema de coneixements útils, pràctics i quasi definitius. Quan els elements coneixements que asseguren la vida són adquirits, l'estudi i crítica dels mateixos fixen una primera i nacional valor de les coses.

IV.—Aquesta primera i nacional valor de les coses, és la possibilitat de que totes les més complicades combinacions del joc dels instints, sien esgotades fins assolir una mà-xima saturació conscient—fins a

donar peu al fenomen, observable en les nacions envellides i revelli-des, de que les notacions esdevin-guin instints i els instints notacions, en intermputada transformació, en un continuat *reabsorvir-se*. Aquest és el màxim límit assolible per una cultura i un poble. Després, a menys d'un empelt,—altra raça conqueri-dora, per exemple—la decadència és inevitable, la fi com a nacionalitat, tard o d'hora, després d'estanca-ments i revifalles, absolutament exacte, segura.

V.—La glòria i la fortuna dels ca-talans, és en aquest fet meravellós de no haver encara donat les seves valors definitives de la vida; de no haver encara arribat a la saturació conscient, de no ésser encara, de molt, en el principi de la *reabsorció*, com algunes nacions d'Europa. Els catalans, foren sorpresos per una interrupció, en el continuat pas dels instints a notacions conscients. I deixaren, quasi sense començar, l'edifici de la seva cultura. Aquesta fortuna, digna d'una ponderadís-sima joia mediterrània, són encara molt pocs, els catalans, que la saben copçar amb tota sa transcendència i fecunditat.

VI.—Perquè la cultura que deuen de crear encara els rejoyenits ins-tints catalans, és tot just en un gen-til iniciar-se. Si així no fós, no cal-dria ja, malsortosament, la obra de la «Fundació Bernat Metge»,—obra que en tots els països civilitzats, ja és incorporada a la cultura general —i que ja no dona sino pàl·lids res-llums de reacció. Però, entre els ca-talans, aquesta obra pot ésser un dels més vitals estimulants, com tractarem de demostrar en vinent o vinent articles.

CRISTÓFOR DE DOMÈNEC.

Agost 1923.

Les adhesions-consultes hauran d'adreçar-se a nom de la Comissió: Rambla de Santa Mònica, 25, Bar-celona.

Cal que els patriotes de les nos-tres comarques es preparin a so-lemnitzar també l'heroica diada, i que les entitats patriòtiques enviïn llurs ofrenes al peu del monument del Conceller en Cap.

L'horari de trens

Quan el primer del passat Juliol se va posar en executió per la Com-panyia de M. Z. A. el nou horari de trens, se aixecaren moltes veus de tots els centres i entitats, protes-tant de l'abandó i despreci que aquell horari suposava per la nos-tra ciutat; protesta de la que es féu càrrec el nostre Ajuntament per a donar-li forma proposant-se conse-guir de la Companyia la seva pos-sible modificació.

La comissió nomenada per entre-vistar-se amb el director de la com-panyia, proposava, per satisfer els desitjos del poble tarragoní, la per-llongació d'un tren que ja va de Barcelona a Vilanova.

El senyor Maristany, valent-se de la seva superioritat tècnica, devia barrejar números i més números per portar el convenciment a l'ànim dels visitants de que la modificació que proposaven costava mil pesse-

tes diàries a la Companyia, i això impedia l'acceptar-la, despreciant, potser, raons de caràcter moral que alguna vegada han de satisfer les companyies que exploten un mo-nopoli.

Sembla que la comissió sortí ple-nament convençuda, ja que, segons se'ns diu, defensà amb tota calma i serenitat els punts de mira que el senyor Maristany els sabé infiltrar.

La Companyia, defensant els seus interessos i procurant *agermanar-los* amb les ansies d'expandiment que sent la ciutat, afegirà uns cot-xes en un tren *burro* que surt a les nou del matí, i potser farà que l'al-tre *burro* de la tarda arribi aquí una hora abans.

Podem restar infiniment agraïts per aitals *sacrificis*. La primera mo-dificació apuntada serà un nou ar-gument que tindrà la Companyia per acceptar la modificació dema-nada, ja que segurament no serà aprofitada per ningú (quatre hores per anar a Barcelona) i suposarà que el servei actual és suficient. En quant a la segona, al concedir-la o acceptar-la, el senyor Maristany devia riure interiorment.

Total, res; continuarà pràctica-ment l'actual horari i la impossibi-litat de traslladar-se a la tarda a Barcelona a fer alguna diligència, i retornar.

Esperem. La tardor potser ho arregli.

La Catalunya gran

Avui per avui, la Catalunya gran és la Catalunya lingüística. L'esquarçament de la Nacionalitat catalana no ha pogut arribar fins al moll mateix de la Nació. Hi han fites partioneres de "províncies" i "regiones" que la mà grollera d'un Estat usurpador ha sembrat; però, per damunt de les fites, la llengua viva, d'una raça històricament gloriosa i en els temps presents en renaixença, vola lliure i esplendorosa, no reculant ni un pam, sinó reconquerint indrets i llocs que semblaven sembrats de sal.

Veus coratjoses i subtils ens arriben de les Balears i de València. Sen els cenacles dels selectes, dels escollits; són només que uns escamots d'avançada; són els que a través del temps, serven el tremp de la raça, el distintiu d'home enquadrat a la Nació que pertany; són els homes que senten més forta la punyida d'un esclavatge.

Quan aquestes veus amigues ens arriben amb el coratge que han arribat aquestes, cal esperar que l'esperit de la Catalunya gran cavalqui novament amb el cavall del rei En Jaume.

La Catalunya estricta no té l'horitzó petit; la Catalunya estricta té la visió clara de quin és el seu horitzó definit. No té, per ço, un horitzó d'ambició; vol netament el seu, aquell que, on sia que posi els ulls i la petja, tota cosa li sigui volguda perquè és cosa seva i cosa que parla d'amor de germans. Cap més cosa, no la vol...

Nostra Parla ha editat un primer número sobre els pobles de llengua catalana.

Ens plau reproduir-ne les dades aplegades en unes taules clares, comprensives, que parlen a l'ànima i fan obrir els ulls, a la vegada que a tot català li donen una idea de la Catalunya nostra, de la Catalunya gloriosa, i li ensenyen el camí de l'avenir, ple de rocs i de sots si voleu, però el camí que mena cap a la consecució de l'ideal polític català.

La nostra Pàtria té una extensió de 60.853 quilòmetres, o sia poc més de l'octava part de l'Estat Espanyol.

	Km. ²		Km. ²
Catalunya «francesa»	3.713	«Prov.» Terol (zona catalana)	1.113
Andorra	496	Total zona catal. d'Aragó.	5.574
«Prov.» Girona	5.864	«Prov.» Castelló (zona catal.)	4.857
«Prov.» Barcelona	7.690	«Prov.» València (id)	4.235
«Prov.» Tarragona	6.490	«Prov.» Alacant (id)	4.253
«Prov.» Lleyda	12.150	Total Regne de València	
Total Catalunya	32.194	(zona catalana).	13.345
Balears	5.014	Alguer	300
«Prov.» Osca (zona catalana).	3.569	TOTAL TERRES DE LLENGUA	
«Prov.» Saragossa (id)	892	CATALANA	60.853

La població de les Terres de Llengua Catalana és de 4.393.133 habitants, o sigui la quinta part (20'59 100) de la població de l'Estat Espanyol.

TERRITORIS	1900	1920	Augment
Catalunya «francesa»	200.536	206.129	5.593
Andorra	6.000 *	6.000 *	—
Ciutat d'Alguer	12.000 *	12.000 *	—
Girona	299.287	325.619	26.332
Barcelona	1.054.541	1.349.282	294.741
Tarragona	337.964	355.148	17.184
Lleyda	274.590	314.670	40.080
Osca (zona catalana)	42.471	48.232	5.761
Saragossa (zona catalana).	11.120	13.997	2.877
Terol (zona catalana)	27.098	29.119	2.021
Castelló (zona catalana)	249.752	252.624	2.872
València (zona catalana)	664.653	766.838	102.185
Alacant (zona catalana).	337.405	374.581	37.176
Balears	311.649	338.894	27.245
TOTAL	3.829.066	4.393.133	564.067

Resumint per regions, tindrem aquest nou quadre:

	1900	1920	Augment
Catalunya «francesa»	200.536	206.129	5.593
Andorra	6.000	6.000	—
Catalunya	1.966.382	2.344.719	378.337
València (zona catalana)	1.251.810	1.394.043	142.233
Zona catalana d'Aragó	80.689	91.348	10.659
Balears	311.649	338.894	27.245
Ciutat d'Alguer	12.000	12.000	—
TOTAL	3.829.066	4.393.133	564.067

GLOSSARI

CANÇONS

Quan un poble pren les armes, té, generalment, als llavis, un cant. Serà un gemec estilitzat, serà un bruel que en passar per la gorja esdevindrà una cançó.

Un cant de guerra és, doncs, un bocinet de cor, una llenca d'ànima que s'enfila cel amunt i puja per sobre totes les baionetes i s'escaupa més que tots els sraphnells. La psicologia forta o dura, espiritual o sencilla d'un poble, s'hi emmalla. Es un reflex del seu respir, és un moment de la vida de tota una nació.

El cant heroic fou una revelació algun temps. La literatura massa optimista en els cants, han demostrat els esdeveniments que és, algun cop, perillosa i decepcionant.

Hom té avui quasi la seguretat de que no és molt estètic enlairar un drap sagnant, majorment si aquella sang no és un símbol o bé si porta en els seus matços de blau unes taques del fang de la taverna.

Podríem dir que han finit els retorciments patriòtics, les revolucions tenen un caire financer que esparvera. Tot és una pura realitat, i s'han estroncat els fanatismes vehements i els histerismes de revolta antireligiosa.

La pàtria és la pàtria, però en pendre la carabina per a defensar-la, acuden aquí als llavis unes cançons totes diferents.

Tenim encara la visió rítmica i elegant dels Tomy, puleres i adorants de cigarreta egípcia. Tenim encara el ressò de la darrera nota del seu Tipperary... «Es llarg el camí de Tipperary, és mol llarg, però no ho serà per a mi, perquè, a la fi, m'hi espera una noia com un sol».

Es també el ciutadà de Bois-Colombes, potser un botigueret humil i persuasiu, que, mobilitzat com tot un home, té a la gorja l'elogi de «La Madelon» la possible clienta seva, la bella modisteta de París.

I aquestes gents van a batres; potser a morir a la primera descàrrega, però la última cançó és un sospir

intim, un troc del propi cel, el seu propi amor idealitzat, en aquella figura gentil, que, qui sap també, si és un troc de la pàtria. En totes les nacions florirà en aquest moment tràgic, una cançó d'aquestes.

Espanya, havia d'esser Espanya, aquesta pobre nació que d'un troc de sarsuela pornogràfica, en fés una cançó patriòtica.

FLOC.

El President de Catalunya

Amb els vots dels regionalistes, nacionalistes republicans i Acció Catalana, ha sigut reelegit President de Catalunya En Josep Puig i Cadafalch.

Prescindint de conveniències de partit, els patriotes diputats han volgut voltar de tota mena de prestigis i de la màxima autoritat a la suprema magistratura de la nostra Pàtria.

Rebi el nou President el tribut de la nostra veneració i el nostre respecte.

Veus de fora

Esplugu de Francolí

Dissabte, dia 18, donaren una conferència al local de «La Bona Festa», sobre higiene i cultura, organitzada per la Comissió d'Educació General de la Mancomunitat, els joves En Ramon Lurinyac i En Xavier Rigual.

Assistí a la conferència nombrosíssim públic, que aplaudí amb entusiasmisme als joves conferencians. A la sortida foren repartides unes paperetes que hi deia: «Parlem bé!», referint-se a correcció dels mots catalans espanyolitzats, i així com diem, per exemple, *ventanilla* hem de dir «finestreta»; enlloc de dir *sello* hem de dir «segell», etcetera, etcetera.

—La festa major de nostre balneari resultà, com cada any, molt lluada. Hi hagué grans balls, tarda i nit, als saions dels hotels Vila Engracia, Centre i de La Capella, resultant molt animats.

—Va augmentant, cada dia més, la rotulació escrita amb la nostra llengua. Són pocs—massa que són—que usin la marca denigrant de l'esclau.

—El darrer partit de futbol jugat entre l'equip local «F. C. Francolí» i el «S. C. Sarrealenc», sortiren victoriosos els locals per 3 gols a 1.

JOAN CIVIT I ALSÓ.

Catllar

Ahir començà la festa major al nostre poble, amb gran concurrència de forasters i fills del Catllar que viuen a fora. En el programa d'enguany hi ha grans balls a les sales, funcions de cinematògraf i un gran partit de futbol en el que es disputaran els jugadors una esplèndida copa, obsequi del Diputat a Corts N'Eduard Recasens.

Canonja

Ahir morí N'Antoni Bargalló i Vallés, que ha sigut mestre oficial de la Canonja més de 30 anys.

El senyor Bargalló, que tant havia treballat per obtenir l'esplèndid edifici escola que avui tenim, ha pogut fruit bea poc temps de la seva obra.

Avui, a les nou del matí, es farà l'enterrament. Rebi sa família el nostre condol.

Capsanes

La nostra veu humil llençada en aquestes planes als homes dirigents d'Acció Catalana perquè vinguin a fer campanya del seu ideari patriòtic a les nostres terres del Priorat, han merescut contesta en una editorial magnífica de *La Publicitat* on se'n diu que en la mateixa hora han coincidit en la mateixa idea els

Rims de casa

Pilar, la espanyoleta

Pilar és una noia encisadora predestinada a un vehement festeig; si camina, un foc els cors arbora, si s'atura, fa rotlló en el passeig. El diumenge va a missa als Jesuïtes, armada d'un llibret de devoció, mes si et poses aprop i bé la fites, fa l'ullet a un que està de guarnició. Es compra el *Blanco y Negro*, Blasco Ibanyes i demés escriptors poc immortals; el dia del seu Sant, de les Espanyes li envien una pluja de postals. Toca «El Pájaro Azul», «La Monteria», distingeix bé la banda i el regiment; si algú li preguntés, afirmaria que li agrada la música i la sent.

PROSIT.

directors de la novella unió de patriotes i nosaltres. Plau-nos que així sia, com igualment aqueix criteri el comparteixi el signant del vibrant i hermós article «Paradoxa vergonyant», publicat la setmana última en EL CAMP DE TARRAGONA, amb la signatura d'Un vinyater del Priorat, pseudònim d'un volgut amic nostre, tot amor a Catalunya.

Ens apar veure ja la rialleta mig burleta dels falsos deus, microbis vergonyants i fastigosos, mil voltes pitjors que la filoxera en els vinyats de la nostra contrada, en veure noves de la projectada visita d'Acció Catalana al Priorat. Hem dit mig burleta, perquè com que són una genteta que sempre van amb el bagatge de l'orgull i aquest és un mal conceller, creuran que tot això és obra d'una colla d'exaltats i caps calents incapassos de fer-los cap mal en els creients que ells usdefructuen, en perjudici, això si, de la més sana esperitualitat d'aquest poble impotent i covart, eixalat de tant en tant perquè no pugui escapar-se un dia en somnis de grandesa i llibertat i trenqui d'una vegada aqueix cercle d'esclavatge que l'endogala i mata; però, amics meus, vos equivoquen. Ells podran creure tot això, mes... a ben segur que a més d'un d'ells la vinguda d'Acció Catalana no els deixarà dormir totes les hores que voldran, pensant que el dimoni només ne fa una i potser si que en el que avui és sols un erm amb herbes dolentotes i rostolls podrits d'idealitats, neixi un camp esponerós d'hermosos fruits que donaran el màxim rendiment per la santa llibertat de Catalunya. Nosaltres diem als cacics de per aquí, a aquests llops vestits de bèn que tot o malmanen, que es preparin; que els Manelics d'Acció Catalana vindran a les terres del Priorat, i amb el braç nú, fort, i amb el ganivet del nacionalisme integral a la mà, faran com el protagonista de «Terra Baixa»; mataran el llop.

Minyons d'Acció Catalana: el Priorat vos espera amb els braços oberts i vos saluda amb la paraula franca i noble de la gent senzilla i modesta que vol viure esperitualmente al costat de Catalunya i per Catalunya.

—S'ha fet el replanteig del terreny per on ha de passar la sequia per la conducció de l'aigua del Sindicat de regs de la riera de Marsà, havent-se de construir un dipòsit de retenció de dites aigües de cabuda 1.500 metres, que permetrà regar una bona extensió de terreny; això portarà, innegablement, una nova riquesa al poble, ja que es regaran conreus secanosos d'un rendiment relativament petit fins avui. Ens plau força la millora i felicitem als organitzadors.

—Al casal Nacionalista es prepara una vetllada patriòtica per l'onze de Setembre.

—En Barceló Ciurana Abdó, el catalaníssim amic nostre, ha començat a col·laborar a la Pàgina Agrícola de *La Publicitat*.

—Per Santa Rosalia, festa major nostra, tindrem teatre, posant-se en escena les obres del genial poeta Angel Guimerà «Terra baixa» i «L'Ànima és meua».

—El diumenge passat, el tim de

futbol del «Casal Nacionalista», celebrà un partit amb el primer del «Centre d'Sports» de Mora la Nova, guanyant els forasters per un gol a zero.

—Els vinyaters capsanencs esperen amb delit el míting que contra l'ús de l'alcohol industrial i en defensa de la viticultura tindrà lloc a Reus el dia 9 del vinent setembre per la tarda; seran molts els que hi aniran.

R. SEDÓ SORRELL.

Blancafort

El diumenge passat a la tarda, uns quants nacionalistes d'aquí ens traslladarem a la veïna vila de Montblanc per assistir a la conferència, que baix el tema «Mentre Espanya devalla...», havia de donar el Conseller de la Mancomunitat i President de la Diputació de Barcelona, Sr. Vallés i Pujals. La sala de l'elegant Teatre Principal es veia plena de montblanquins i nacionalistes de la Conca i de Valls. Ens agradà força la conferència, no solament per la facilitat de paraula en que fou desenrotllada, sinó que també, i principalment, per les manifestacions fetes per l'orador en parlar del separatisme. Vingué a dir que si bé fora millor buscar alguna altra forma menys violenta per a resoldre el plet de Catalunya, deia que com que aquesta fórmula harmònica no es veu possible per enlloc, acceptava el separatisme com a únic mitjà per assolir la completa llibertat de la nostra Pàtria. Fou en aquest punt on sigui més aplaudit.

—Els nacionalistes d'aquí estan treballant perquè la festa major que s'apropa assoleixi tot el lluïment possible, ensems que tingui un caràcter catalanesc que no havia tingut mai. Tenen ja contractada la cobla «La Principal del Camp», que es cansa de recollir llorers arreu on va a tocar la nostra dança. Estan també gestionant la vinguda de prestigiosos oradors, per a celebrar un míting nacionalista, regnant, per tal motiu gran entusiasme entre els patriotes blancafortins.

I. S.

VARIA

Als amics orfeonistes

La *Varia* publicada en el darrer número respecte a la prohibició de ballar sardanes a la Rambla i de l'actuació d'una comissió de l'Orfeó en aquest assumpte, ha molestat a alguns orfeonistes.

No hi ha perquè. Pensen-ho bé i veuran que un batlle de R. O. pot molt bé privar de ballar sardanes a la Rambla; ara que, un batlle popular, tinguin la seguretat que no ho faria. Si a un batlle de R. O. se li fa el joc i se li donen tota mena de facilitats, no és res d'estrany que tinguin una bona defensa de la seva actuació.

Les festes que organitza l'Orfeó tenen un caient popular com cap altra festa tingui. I aquestes festes es porten precisament al mateix cor de la ciutat. Si així no ho saben veure els amics orfeonistes i es

Cervesa DAMM embotellada i pasteuritzada per la casa BLANDINIÈRES es la millor

creuen que se'ls hi obren les portes de bat a bat perquè els hi deixen ballar sardanes a casa seva, ells mateixos.

Les sardanes no poden molestar a ningú, i causen el mateix entorpidiment a la circulació que qualsevol altra manifestació que en diferents ordres es fan a la ciutat, i a ningú se li acudeix protestar, ni a cap batlle suprimir-les.

Això és fruit d'una dèria anticalana d'uns quans senyors i d'uns altres que, no sols no s'adapten, sinó que es creuen en un país colonitzat.

Si els amics orfeonistes volen ésser la joguina, nosaltres, sentint-ho molt, direm i lamentarem la seva equivocació.

Ens doldria

Se'ns assegura, per persona que es creu informada, que entre alguns homes de la Lliga Regionalista hi predomina el criteri de fer un acostament cap als cacs de Tarragona.

Bé és veritat que hi ha alguns símptomes de mal averany, però, potser obeeixen a un afany personal de cortesia, un xic mal entès. Fora llàstima que es prenguessin al peu de la lletra els consells d'en Ventosa i Calvell en quan a l'acostament a l'U. M. N.

No pretenem assenyalar el camí a ningú; és per doldre'ns tan sols, dels mals passos, i per doldre'ns encara més, que els minyons haguéssim d'esdevenir per Catalunya massa prompte homes.

L'Auto-estanc

Hem tingut ocasió de veure una de les primeres demostracions en principi introduïdes per la Direcció de la futura fàbrica de tabacs, a la que segurament en seguiran d'altres.

Es tracta d'un Ford-estanc. Se'l pot distingir fàcilment pels colors característics dels estancs amb les no menys característiques inicials C. A. T.

Es una novetat que serà lloada pels fumadors, ja que els estalviarà alguns passos fins el proper establiment, però els advertim que potser es trobaran amb un senyor malhumorat que els tirarà una sabata en lloc de la «paquetilla» demanada. No en facin cabal. Serveis d'Espanya.

També els «tranquils»

Enterats els filarmònics d'un poble veí de Belltal de què s'havien inscrit pel concurs de bandes nacionals i provincials *Els trempats*, envejosos, han volgut inscriure també la seva lluita banda, anomenada *Els tranquils*.

Vaja, el senyor Tapias pot estar content de la nostra propaganda, i algun senyor de la *Comisión* en podrà pendre nota si no n'està enterat.

ESPORTS

Law-Tennis

Amb gran joia hem pogut palesar els grans avenços que s'han fet en el magnífic camp del nostre Club degà amb la construcció de les pistes de tennis.

Ço que molts abans consideraven una idea descabellada el volguer fer renàixer una secció dintre nostra Club per a la pràctica del britànic esport, avui apareix una realitat. Aquella llavor sembrada en el camp erm de l'indiferència, va produint el seu fruit i ja aquesta setmana podrà jugar-se en la primera pista de les cinc que en el nostre camp han de contruir-se.

Ja sabem que a l'indiferència i a la crítica hi estem subjectes tots

aquells que per petita que siga una empresa, l'emprén amb coratge, mes no ha sigut obstacle això perquè els entusiastes directores de la nova secció dixeressin de treballar amb dalit per veure la seva empresa realitzada, perquè a Tarragona, ciutat eninentment deportiva, no hi manquessin unes pistes de Law-Tennis on l'afició tarragonina a tan noble esport, pogués practicar-lo i organitzar partits que amb sa celebració donaran un to més fort d'esportivitat a nostre volguda ciutat.

Futbol

El propassat diumenge, en el Club degà i baix la presidència d'En Bernabé Martí, se celebrà l'assemblea general extraordinària convocada a l'objecte d'autoritzar al seu Consell directiu per a fer un emprèstic de 50.000 pessetes per a la construcció de grandioses tribunes en el magnífic camp que poseeix en el Camí de l'Angel.

L'Assemblea, en la qual hi assistiren gran nombre de socis, concedí amb gran entusiasme l'esmentada autorització, nomenant-se una Comissió especial per a realitzar l'emprèstic, comissió que quedà constituïda pels senyors Josep i Lluís Bonet, Bernabé Martí (president del Club), Josep M.ª Pujol, Artur Roca, Josep Olivé, Magí González (president de la secció de futbol) i Ramon Llençà.

Els plans de tan grandios projecte estaran exposats en el vestíbul de l'esmentat Club, essent digne de grans elogis per part de propis i estranyers, que, plens de fervors entusiastes, els admiren.

Felicitem al Consell directiu de nostre Club Gimnàstic per la gran prova d'entusiasme que per l'engrandiment de l'esport dona en portar a terme tan grandios projecte on es venerarà amb tota sa majestat, per honra de Tarragona i el seu club, el déu esport.

Al nostre Ajuntament

Abans i ara, amb les anteriors raïlles, hem exposat amb gran satisfacció i entusiasme el mateix que deu niar en l'esperit dels bons tarragonins, els que ho són de cor, que representa per Tarragona la realització de l'empresa de nostre Club Gimnàstic.

El repicament de glòria, però, que sentim tots els tarragonins en veure que va a realitzar-se aquell ideal que fins ara anàvem cobejant timidament i que ara té la lluentor de l'argent i ja palpem sa realització, és opac, no té tota la força en que nosaltres voldríem sentir-lo, i per això, perquè no és prou fort, perquè no el sentim nosaltres sols, a vosaltres, que regenteu els destins de tota la nostra aimada ciutat, us dirigim un respectuós prec.

L'escoltareu, no l'escoltareu, això no ho sabem, però si podem dir que el prec existeix i que a vosaltres fou dirigit.

En realitzar-se ara l'arrencament del Camp del nostre Club Gimnàstic per a transformar-lo en un petit estadi on se celebraran les més grandioses festes deportives que s'hagin fet a Tarragona, en el que no hi ha dubte, munió de gent anirà a eixos festivals per gaudir per unes hores i respirant a ple pulmó la formositat dels diversos esports que allí es practicaran, ja sia futbol, atletisme o tennis, convé, abans que tot, que nostre Ajuntament faci una millora urbana per demés precisa per acabar de completar l'èxit de la gran obra de nostra Club, per satisfacció i seguretat del públic que assisteix al Camp.

El prec que dirigim al nostre Ajuntament, no és altre doncs, que demanar-li activi l'obertura de la gran avinguda de Catalunya, obrint el

camí de l'Angel encara que només fos fins al Camp, car be sabem tots prou, els disgustos que hi pot haver, per la poca amplada del camí i que si fins avui no hem tingut de lamentar-ne cap, demà, una volta acabada la gran obra de nostre Club, i quan l'afluència de gent sigui més nombrosa, com no hi ha dubte serà, potser podrien lamentar-se, amb molt de sentiment, per tothom.

El nostre prec, com queda exposat, no és gaire difícil de complir, si, com ens pensem, el nostre Ajuntament estima tot el que pel bon nom de la ciutat es fa, pel que esperem veure'ns atesos, pel be i seguretat, repetim, dels tarragonins, a més a més que obrint-se l'esmentada avinguda, seria una millora que tothom espera i demostraria palesament que l'Ajuntament no existeix solament per organitzar festes i tractar del contracte de la brossa.

ESTROPADA.

Excursionisme

Diumenge vinent, el Grup Excursionista «Sant Jordi», realitzarà una excursió al Medol, Altafulla i Torredembarra, fent el trajecte d'anada a peu, i de vinguda en tren. El grup convida a tots los socis d'«Acció Catalana».

NOVES I COMENTARIS

Han començat les obres de perllongament de la Rambla de Sant Joan. Per mitjà de vagonetes hi seran portades les terres que es treguin de la plaça de Corsini, on es desmontaran els terraplens que hi ha.

Creiem també, com els altres confreres locals, que s'ha d'anar amb cura, per a no desfer els objectes de valor arqueològic que puguin trobar-se en aquell indret.

Ha sigut ja montat en l'altar de Sant Fructuós d'aquesta Seu, el mausoleo que ha de guardar les mortals despulles de l'Arquebisbe Dr. López Peláez, les quals sembla que hi seran portades en breu.

Les obres de consolidació i decoració de la façana i campanar de l'església parroquial de Sta. Maria, del veí poble de Secuita, s'estan acabant. Es preparen grans solemnitats per a l'acte inaugural, gestionant-se la cooperació de l'«Orfeó Tarragoní».

La «Joventut Excursionista Catalana» prepara pel dia 9 de Setembre, la festa del primer aniversari de sa fundació. La setmana vinenta donarem detalls.

Bosses i Gorres

per a bany, cinturons, moneders per a senyores i senyors, del país i americans, les ha rebut la

Casa COCA

COMTE DE RIUS, 7

PREUS DE FÀBRICA

Per a despenyar el càrrec de director de la brigada sanitària de Reus, el Concell Permanent de la Mancomunitat ha nomenat a En Francesc Fortuny i Guri.

La «Comisión» de l'Ajuntament encarregada d'organitzar les festes de Santa Tecla, està donant l'últim cop de mà al programa oficial.

Per ara, llevat d'alguns números, la nostra festa major serà digna de una capital de «provincia» de sexta categoria, del nostre portentós Sr. Mullerat i dels altres regidors que li fan rotllo.

Ben segur que també hi posaran la *extraordinaria corrida de toros*, les esplèndides pel·lícules que projectaran al «Moderno» i els valls de patacada de l'«Ateneo» i de la «Glorieta».

La Mainada

EL MILLOR PERIÒDIC PER ALS INFANTS DE CATALUNYA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

A Catalunya . . . 750 Ptes. any
A Fora 13'— " "

Als infants que ens trametin cinc noves subscripcions, els servirem, de franc, la seva

Ha quedat exposat pel plaç de quinze dies, a la Contaduria de l'Ajuntament, el padró de l'àrbitri sobre tota mena de vehicles per a l'any econòmic corrent. Poden fer-se durant aquest plaç les reclamacions.

Cal que el Sr. Mullerat i els regidors de Tarragona perdin la costum d'escoltar com qui sent ploure lo que la premsa diu i lo que el poble desitja.

S'ha parlat i es parla de que convé portar aigua per beure a les platges de la Rabassada i del Miracle. Que el camí del Miracle està ple de pols, que s'ha de regar i s'ha de posar en condicions per a passar-hi persones ho ha dit tothom.

Que esperen doncs? Que ho diguin de Madrid amb una R. O.

Els nacionalistes de Vasconia, en una reunió de delegats celebrada el passat diumenge, nomenaren la comissió que deu representar la seva nacionalitat en la reunió que per a constituir la triple aliança peninsular se celebrarà en la diada de l'onze de Setembre.

Responent al prec de l'Ajuntament la junta directiva de l'«Orfeó Tarragoní» ha acordat celebrar, per les vinentes festes de Santa Tecla, un concert semblant al donat l'any passat en les mateixes festes.

Serà una bella nota del programa de la festa major si l'Ajuntament té cura en organitzar-ho tot millor que l'any passat i no es dona el cas de que a un concert tan catalanesc com el de l'«Orfeó» i la Cobla de Sardanes, es donguin entrades i programes en espanyol.

Al districte de Granollers la lluita electoral del passat diumenge ha sigut aferrissada, havent-hi abundosos incidents i fins morts i ferits.

En Trias de Bes obtingué uns centenars de vots més que en Torras. N'obstant la *Unión Monárquica*, que va perdre totes les fortalles que li resten a Catalunya, sembla que vol fer-li tupinada, puix no es conforma amb que el seu candidat no puga ensenyar les «dues orelles» al Congrés d'Espanya. No ve d'un!

El Consell del «Centre d'Acció Catalana» ha acordat que el dia onze de Setembre una comissió vagi a Barcelona a portar l'ofrena de l'entitat i d'EL CAMP DE TARRAGONA al monument del Conceller en Cap Rafel de Casanova, i que onegi la nostra bandera tot el dia en el balcó del casal social.

Ultra això, se celebrarà també en el local social, una vetllada íntima, sols per als socis, en la que es donarà una lliçó o conferència sobre el fet heròic de la caiguda de Barcelona i la perduda de les llibertats catalanes i es llegiran poesies patriòtiques.

El número d'EL CAMP DE TARRAGONA que correspongui a aquella setmana serà dedicat a la diada i als herois de l'onze de Setembre.

En el míting nacionalista que es celebrarà a Blancafort el dia 27 del vinent setembre, hi pendran part elements del nostre «Centre d'Acció Catalana».

Industrials i comerciants

Si voleu recobrar les forces gastades per l'excés treball, heveu de proporcionar-vos un flascó de

FOSFANOL VIAN

elixir o granular, poderós reconstituent i excel·lent tònic muscular adoptat pels metges. Amb el FOSFANOL VIAN obtindreu curacions sorprenents de Neurastènia, Artritis, esgotament físic, dolors de cap i estats tuberculosos.

De venda: Farmàcia Sanromá, Unió, 17, i a Barcelona, Farmàcia i Laboratori EL SIGLO, Sant Pau, 33, davant Mendizábal.

Ha sigut nomenat jutge de primera instància de Falset, En Jaume Pàmies Olivé, que ho era de Gandesa.

El dia 31 del corrent acaba el temps de veda, puguent-se cassar en les terres no llaurades.

L'Ajuntament de Reus, en sa darrer sessió, va acordar demanar al Govern d'Espanya, l'abandó del Marroc.

Correspondència

J. M.ª B. Altafulla.—Amb molt gust publicarem els articles que dieu.

J. D. Barcelona.—Agraim les paraules falgueres de la vostra lletra també nosaltres creiem que és el millor.

M. B. Reus.—Ho tindrem en compte.

J. C. Esplugas de Faanoll.—Ho rebèrem tard. Evieunos-les més sovint.

La pàtria és un sér històric.

Es una persona moral que té un passat, que té consciència d'ella mateixa i que vol continuar-se en l'esdevenidor. Conté, doncs, una doble força, la d'un fet i la d'una voluntat. Descansa alhora sobre les tradicions i sobre un consentiment prolongat.

AGENT DE LES EMPRESES MARITIMES
Navigazione Generale Italiana
LA VELOCE
 SOCIETA ITALIANA DI SERVIZI MARITTIMI

AGENT
 DE DUANES

APODACA, 8
 TARRAGONA
 TEL. 527

CONSIGNATARI
 DE VAIXELLS

Ford
 EL AUTOMÓVIL UNIVERSAL

AGENTS
CARBÓ & C.
 TARRAGONA

Local d'exposició i vendes
 Rambla St. Joan, 63. - Telèfon 504

 Rebaixa de 250 pessetes en
 tots els models

 TURISME 3.575 PESSETES

 Vendes a PLASSOS
 si es desitja

Casa LLANAS

PARAIGÜES, VANOS, ARTICLES
 D'OBSEQUI I OBJECTES D'ART

COMTE DE RIUS, 26.-Telèfon 502

OLIS D'OLIVA PEDROL

CLASSES VERGES PER A TAULA. - UNIC
 DIPOSIT PER A LA VENTA AL DETALL

FORTUNY, 13. - TARRAGONA

CLÍNICA I CONSULTORI
 per a les malalties de la dona, cirurgia operatòria i parts.
 Aplicació del 606. - Electroteràpia

Dr. Rabadá

CONSULTA:
 De 10 a 12 i de 5 a 7

Telèfon 251

RAMBLA S. JOAN, 90
 TARRAGONA

MÀQUINA DE COSIR I BRODAR

HEXAGON

BOBINA CENTRAL

Al comptat. . . **55 duros**
 A plassos . . . **65 „**

Exposició i vendes: SALVADOR FORCADELL, Unió, 9.-Telèfon 457
 TARRAGONA

Taller de reparacions DE MAQUINARIES

Especialitat en automòbils

Prensa per a massissos

Accessoris i peces de recanvi

STOCK DUNLOP

Alfons Sastre i Piqué

Reial, 30, bis
 TARRAGONA

CELLER MASALLES

VINS I OLIS DE COLLITA PROPIA

SERVEI A DOMICILI

Rambla Sant Joan, 26. - Telèfon 668

Anuari dels Catalans

ANY 1923

Publicació il·lustrada de propaganda nacionalista. - Text escollidíssim. - Conté enguany, entre altres treballs, La literatura Catalana antiga, per L. Nicolau d'Oliver; Història del catalanisme, per A. Rovira i Virgili; La poesia catalana moderna, per Tomás Garcés.

Preu: 2 Ptes.

DE VENDA al Centre d'ACCIÓ CATALANA de Tarragona
 August, 11, principal

Suc de raïms
 sense fermentar
 (sense alcohol)

MOSTELLE (RAIMOST)

El Vermut més higiènic

Un excel·lent refresc

El millor aliment en les
 malalties i convalescències

Rafel Escofet
 TARRAGONA

Celler IDEAL

VINS DE TAULA SUPERIORS
 BLANCS I NEGRES

DE LA

Canonja, Secuita i Priorat

OLIS, LICORS I XAMPNYS
 DE LES
 MILLORS CLASSES

SERVEI A DOMICILI

11, August, 11.-Telèfon 577

Història Nacional de Catalunya

per

Antoni ROVIRA
 i VIRGILI

Cinc grans volums amb nombrosíssims gravats

Suscripció per quaderns y per volums

Edicions Pàtria: Diputació, 95. - Barcelona

Està a la venda el primer volum, i el mes que ve es posarà a la venda el segon

RESERVAT

RESERVAT

Dr. FONT i CABOT

METGE-OCULISTA

EX-DIRECTOR DE LA CONSULTA DE OPTALMOLOGIA EN EL
 DISPENSARI DEL SAGRAT COR DE JESÚS DE BARCELONA

De 10 a 12, de 3 a 4
 i a hores convingudes

Rambla Sant Joan, 58
 TARRAGONA

LLET CONDENSADA
EL PAGÉS
Es la millor

S. A. INDUSTRIA LLETERA-BARCELONA